

Kroatia ja loivat nousut

Dubrovnik 25.7.2015

Toimelias ja iloinen TEMA-oppaamme Julia Melnik oli vastassamme, kun saavuimme helteisenä heinäkuun lauantaipäivänä Dubrovnikin kansainväliselle lentokentälle.

Bussi kuljetti 14 latulaista ja kuusi muuta saarihyppelyyn valmistautunutta pyöräilymatkaajaa Dubrovnikin satamassa odottavaan Mali Ante – laivaan. Ilta sujui laivalla illallista syöden ja toisiimme tutustuen. Joukkueemme oli sen verran suuri, että iltaisin jakauduimme monesti pienempiin ryhmiin, ja vaikka ryhmiä päivittäin vaihdeltiin, seura oli aina yhtä rattoisaa.

Laivassa oli suomalaisryhmän lisäksi muutama ranskaa puhuvaa turistia sekä tietysti laivan oma kuusihenkinen miehistönsä. Heistä jäivät varsinkin naispuolisten matkaaajien mieleen kapteeni, baarimikko Miro, aina avulias Vito sekä pitkähiuksinen kokkimme.

Konavle – Dubrovnik 26.7.2015

Heti aamuvarhaisella oli tarkoitus lähteä pyöräilemään Konavljen alueelle, mutta matkaan tuli heti mutkia. Pyöriä lastaamassa ollut mies oli jäänyt auton lastista purkautuneen pyöräkanan alle, loukkaantunut ja joutunut sairaalaan hoidettavaksi. Nyt näyttikin hetken siltä, ettei päivän pyöräilystä tulisikaan yhtään mitään.

Julia toimi kuitenkin ripeästi. Ei kulunut juuri aikaakaan, kun hän oli järjestänyt meille uuden maastopyöräkoelman ja pääsimme niitä kokeilemaan vain vähän alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Reittimmeikin oli alkuperäisestä jonkin verran muuttunut, matka olisi suunniteltua vähän lyhyempi.

Alkuperäisen reitin piti olla tasaista maastoa läpi vehmaiden maisemien viiniviljelmien ja oliivipuiden keskellä sypressien reunustamilla teillä. Julia kertoi uuden reitin olevan melko tasaista paitsi että alussa on hieman loivaa nousua. Kun pääsimme matkaan Grudan kylästä, alkuun oli tosiaankin nousua, mutta useimpien mielestä nousu ei ollut suinkaan loivaa. Tasaista nousua tuntui olevan puoleen matkaan asti. Jonna kertoi matkan jälkeen nousua eli korkeuseroa syntyneen hänen mittarinsa mukaan 200 metriä. Ei siis ihan loivaa. Nousun jälkeen tulee aina onneksi kuitenkin alamäki. Se oli tällä kerta erityisen jyrkkä, mutkainen ja nupukivinen, joten vauhti ei ollut alaspäin mennessä jarruttelun ansiosta juuri kovempaa kuin alkutaivalta ylös noustessa.

Loppuosa oli vihdoin tasaista ja maisematkin vehmaita. Poikkesimme vielä Ljuta – joen varrella sijaitsevalle vanhalle, vielä toimintakuntoiselle mutta museoidulle myllylle. Kansallispukuinen opas esitteli meille myllyn toimintaa. Aikoinaan paikalliset maanviljelijät olivat tuoneet maissin- ja vehnänjyvää myllylle jauhattavaksi. Mylly sai jauhoista viljelijöiltä palkakseen viiden prosentin osuuden tuotoksista.

Myllyn lisäksi esittelyyn tulivat paikalliset juomat: grappamainen viina sekä misteli- ja kirsikkaliköörit. Mieluusti niitä maistelimme.

Söimme lounaan laivallamme Dubrovnikin satamassa ja alkuillasta lähdimme tutustumaan läheiseen Dubrovnikin vanhaan kaupunginosaan, joka on yksi Unescon suojelemista maailmanperinnekohteista.

Vanha kaupunginosa on kesäisin täynnä turisteja, joten kävely sen kujilla oli paikoin kovin ahdasta. Illan aikana poikkesimme hyvässä kalaruokapaikassa ja muutamassa muussakin virkistystä tuovassa kohteessa. Ilkan mielessä oli tuttavansa suosittelen kahvilabaari Bard Mala Buza kalliojyrkänteiden kupeessa. Se löydettiin annetun nimen ja osoitteen sekä muutaman kyselyn turvin. Paikka oli tosiaankin oikea nähtävyys, vaikka suositus oli jo muutaman vuosikymmen takaa. Kahvilasta pääsi laskeutumaan suoraan myös vieressä aaltoilevaan Adrianmereen. Rannan vedessä uiskenteli turisteja, korkeilta kallion

kielekkeiltä muutamaiset nuorukaiset tekivät uhkarohkeita hyppyjä mereen ja kauempana meloi turistiryhmiä kanootteineen.

Mljetin hunajasaari 27.7.2015

Laiva nosti ankkurinsa aamulla ja suuntasi matkansa Mljetin saarelle, joka on suurelta osin kansallispuistoa. Saaren nimi tarkoittaa hunajaa. Tarinat ja nykyisin myös asiantuntijat kertovat Mljetin olevan Homeroksen kuvailema tarujen saari, jossa Kalypso-nymfi piti Odysseusta vankina seitsemän vuotta.

Ennen saarelle saapumista laiva pysähtyi vähän ennen Pomenan satamaa. Oli aika käydä meressä uimassa. Veden lämpötila oli noin 27 astetta eli viitisen astetta viileämpää kuin ulkoilman lämpötila. Melko sopivaa. Uiminen rantojen ulkopuolella oli turvallisempaa kuin rannoilla, koska rannoilla oli usein pelko jalkapohjia uhkaavista merisiilien polttavista piikeistä.

Meressä uimisesta tuli matkallamme jokapäiväinen rituaali. Kelluminen lämpimässä suolaisessa vedessä oli nautinnollista.

Pyöräilyreittimme oli asfaltoitua pyörätietä, joka seuraili kansallispuiston kahden järven kauniita rantamaisemia. Etenimme leppoisasti, mutta kuitenkin matkaan osui harmittava tapaturma. Olimme pysähtymässä pitämään pientä valokuvaustaukoa, kun Inkeri jouti jarruttamaan etupyörää hieman liian voimakkaasti. Etupyörä pysähtyi, Inkeri jatkoi matkaa ja iskeytyi vasten asfalttia. Kolhuja ja ruhjeita tuli eri puolille kehoa; silmä mustaksi, isku hampaaseen, valtava kuhmu sääreen, rystysiin, ranteeseen, kyynärpäihin, huuliin ja leukaan pieniä ruhjeita, kylki kipeänä, mahdollisesti kylkiluun murtuma. Päivi ehätti antamaan ensiapua ja pian todettiin, että Inkeri ei ollut kuitenkaan saanut sellaisia vammoja, jotka olisivat vaatineet sairaalahoitoa. Inkeri pystyi tapaturman ja pienen shokin jälkeen jatkamaan matkaa aluksi pyörää talutellen. Seuravana päivänä Inkeri jo jatkoi matkaa muiden matkassa pyöräillen. Matkan jälkeen lääkärikäynnillä todettiin kahden kylkiluun murtuneen.

Pomenan satamassa ilta oli mukavan yllätyksellinen. Julia tarjosi meille BBQ-grilli-illallisen. Hän perusteli tarjoamistaan sillä, että ensimmäisenä päivänä oli ollut niin paljon mutkia matkassa. Emme noista mutkista olleet niinkään huolissamme. Sen sijaan joidenkin maastopyörien suhteen oli jonkun verran sanomista, renkaatkaan eivät olleet "itsestään täyttyviä", kuten esitteissä oli luvattu, mitä sitten lie tarkoitettukin.

Hvar, laventelisaari 28.7.2015

Päivän pyöräily alkoi Hvarin laventelisaaren Jelsan kaupungista ja suuntasi Stari Gradin kaupunkiin. Matkan varrella näimme taas maisemaa, joka on yksi Unescon maailmanperintökohteista. Alueella käytetään edelleen jo 2 500 vuotta käytössä ollutta sitrushedelmien ja oliivien viljelystapaa. Teiden vieressä olleet kiviaidat olivat hienoja nähtävyyksiä. Niiden rakentamisessa ei ole ollenkaan käytetty sideaineita. Stadi Gradista palasimme toista reittiä takaisin Jelsaan. Tie oli kuoppaista ja pölyävää. Matkalla ohitimme saarella sijaitsevan pienen nurmipohjaisen lentokentän.

Hvarin sanotaan olevan Adrianmeren aurinkovarmin paikka. Tiedä sitten, matkallamme kaikki päivät olivat varmasti aurinkoisia. Aurinkoisuuden lisäksi saarella viihtyy hyvin hajusteena käytettävä laventeli. Sitä pidetään Euroopan laadukkaimpana. Monet hankkivat sitä täältä tuliaiseksi kotiin vietäväksi.

Jelsassa samoin kuin kaikkialla muuallakin reitillämme tutustumissamme kylissä ja kaupungeissa opimme tuntemaan värikylläisinä ja näyttävästi kukkivina kasveina mm. bougainvillen ja oleanderin.

Jelsasta matka jatkui laivalla seuraavaan saareen ja Bolin rantaan, jossa seurueemme jakautui taas illallisille pienempiin osiin. Olin ryhmässä, joka löysi Julian suosittelman ravintolan vähän matkan päässä laivalta. Omasta mielestäni paikka oli yksi parhaista tällä matkalla käydyistä ravintoloista.

Brac, Golden Horn 29.7.2015

Aamulla pyöräilimme loivaa nousua Bolin kaupungin rannalla ja pienen levähdyksen jälkeen annoimme pyörien rullata takaisin lähelle kaupungin keskustaa. Täällä niin kuin lähes kaikkialla muuallakin kuulumme kaskaiden voimakkaan sirittävän, jopa raastavan musisoinnin ympärillämme. Niitä täytyy olla miljoonittain rannikon puissa ja pensaissa. Kaskaat maastoutuvat taitavasti lehvistöön ja havupuiden oksiin niin, että niistä on melko mahdotonta tehdä näköhavaintoja maasta käsin. Itse en nähnyt ainuttakaan.

Mukavan ajelun jälkeen olimme Zlatni Ratissa (Golden Horn). Tämä sarven muotoisen niemen kärki on Kroatian tunnetuin ja valokuvatuin ranta, jota ympäröi molemmilta puolin välimerensinisen kirkas vesi.

Lounaan jälkeen laiva suuntasi mantereen puolelle Makarskan kaupunkiin. Päivällä oli mahdollisuus kävelyyn Pyhän Pietarin patsaalle, joka sijaitsi rannalla niemen kärjessä sataman tuntumassa. Toisella puolella niemeä sijaitsi Makarskan Rivieraksi kutsuttu rantakaistale. Illalla Makarskan sataman täytti festivaalikansa seuraavana päivänä alkaviin, viikon kestäviin musiikkijuhliin valmistautuen.

Korcula 30.7.2015

Makarskasta purjehdimme Korculan saarelle, jossa ainakin kroatialaiset väittävät Marco Polon syntyneen. Hänen syntyessään (v. 1254) Kroatia kuului venetsialaisten hallitsemiin alueisiin.

Rantauduimme Korculassa pikku satamaan nimeltään Racisce. Maisemat olivat taas mitä upeimmat, kun huristelimme pyörillämme pitkin saaren pohjoisrantaan kohti Korculan muurien ympäröimää vanhaa kaupunkia. Päivällä ajoimme kaupungin halki ja jatkoimme matkaa halki maalaismaisemien Lumbardaan. Määränpäinä oli viinitila, jossa saatoimme maistella tilalla valmistettuja viinilaatuja sekä erilaisia liköörejä. Matkamuistoksi sai ostaa ja laivaankin viedä tuliaisina erilaisia tilan tuotteita. Muutoinhan kaikkien juotavien nesteiden vienti laivalle oli kielletty.

Lumbardiasta poljimme nopeasti takaisin Korculaan ja lähdimme tutustumaan vanhan kaupungin tarjoamiin nähtävyyksiin. Parhainta anti oli niille, jotka olivat vanhan kaupungin aukiolla seuraamassa perinteistä, värikkäästi esitettyä miekkatanssia eli moreskaa.

Sipanin saari 31.7.2015

Viimeisen pyöräilypäivän ohjelmaa oli muutettu, kun alkuperäisen ohjelman mukainen käynti Elafitin saarella oli aikaisemmin kesällä roihunneiden metsäpalojen takia estynyt.

Viimeiseksi ajeluksi jäi näin ollen edestakainen pyrähdys Sipanska Lukasta Sudarudiin, pikku satamakylään. Lähtiessämme Julia taas mainitsi, että aluksi edessä olisi loiva nousu ja sen jälkeen tasaista pyöräilyä. Jälkimmäinen seikka piti paikkansa, mutta alkumatkasta poljimme tosi jyrkän nousun.

Lopuksi aluksemme Mali Ante kuljetti meidät Slanon satamaan, jossa laivan kannella nautittiin illallinen ja sen päälle ilotelttiin ja tanssahdeltiin reippaan musiikin tahdissa.

Dubrovnik 1.8.2015

Bussimatalla kohti lentokenttää Julia kertasi meille vielä Kroatian historiaa aina Kroatian itsenäistymiseen v. 1991 ja nykypäiviin saakka. Pysähdyimme vielä kerran Dubrovniin muistelemaan ensimmäisten pyöräilypäivien kohteita. Dubrovniin saavuimme ylittäen Kroatian uuden tasavallan ensimmäisen presidentin nimeä kantavan Franjo Tudmanin sillan.

Epilogi 2.8.2015

Minä ja Inkeri lähdimme tasoittavalle pyörälenkille reitillä Hyvinkää-Riihimäki-Hikiä-Oitti-Kuru-Ridasjärvi-Hyvinkää. Lähdimme matkaan puolenpäivän maissa ja ajattelimme päästä takaisin Hyvinkäälle ennen kuutta, jolloin olin katsonut säätiedotuksen luvanneen pientä sadetta. Kaikki meni mukavasti aina Kuruun saakka. Silloin kohosivat synkät pilvet. Vettä tuli aluksi vain vähän, mutta yltyi pian kaatosateeksi. Ridasjärven paikkeilla sade hetkeksi hellitti, muta yltyi taas entistä kovemmaks kaatosateeksi ja sitten alkoi sataa pieniä rakeita; ensin pieniä, mutta niidenkin koko kasvoi koko ajan. Lopulta ne olivat puolitoistasenttisiä ja hakkasivat taajaan paljaille käsivarsille. Kypärät suojasivat onneksi jonkun verran päitämme, mutta osa rakeista iskeytyi päähän kypärän tuuletusaukkojen kautta. Tie muuttui valkoiseksi ja liukkaaksi. Oli pakko pysähtyä hieman suojaisempaan paikkaan metsän reunaan. Puun alle ei uskaltanut mennä salamoinnin takia. Raekuuron vähän hellitettyä jatkoimme matkaa keskustaan, kun rakeet alkoivat taas piiskata. Ukkonen oli aivan kohdalla. Salama välähti ja samalla hetkellä kuului ukkosen valtava jyrähdys. Enää oli matkaa kuitenkin vain kilometri, jonka jälkeen pääsimme märkinä ja kylmettyneinä kotiin. Saunassa käyminen auttoi niin, ettemme vilustuneet. Olipa aikamoinen reissu ja erilainen kuin viikko Kroatiaassa. Tasoittava. Seuraavana päivänä käsivarsissa näkyivät rakeiden aiheuttamat punaiset laikut.

Mauri